

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

társadalmi és közgazdasági hetilap

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület“ hivatalos közlönye.

== Megjelenik minden vasárnap. ==

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 3 forint, félévre 1 forint 50 krajczár, egyes szám 10 krajczár.
Előfizetési pénzek és reklamáziók a muraszombati gazd. főkegyelet irodájába küldendők.

Felolvasó szerkesztő: **WILFINGER KAROLY.**

Lapfolyónos és kiadó:
A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 4 hasábnos petitsora egyszeri hirdetésnél 10 krajczár, többszori hirdetésnél soronként 6 krajczár, helyesdíj 30 krajczár.

Nyitlitter petitsora 25 krajczár.

Tanügy Muraszombatban.

„Muraszombat és Vidéke“ mult számában „Fonnyadó remények“ czim alatt megjelent vezércikk igen találóan és hiven ecsetelte Muraszombat tanügyét. Mi, kik ezen tanügyi állapotokat ismerjük, nem is hagyhatjuk szó nélkül, hogy atényadékkal teljes komolysággal ne foglalkozunk.

A cikkirő teljes nagylelkűségének adott kifejezést, a midőn kardot huzz s őszinte férfiasággal az élet harczerére lép, hogy küzdjön azokért, kik még küzdeni nem tudnak, s részünkre az emberiségnek legnagyobb jótéteményét a nevelést és oktatást biztosítja.

Adjátok a kisdedeknek ami a kisdedeké, a kisdedeké pedig a nevelés és oktatás Nevelni és oktatni pedig csak akkor lehet sikeresen, ha a tanítványok a czélnak megfelelnek, kellő tanszerrel és elegendő tantervvel bírnak.

A cikkirő első sorban is az állami óvodát érti s nem is ok nélkül, mert a muraszombati óvodahelység addig, míg az óvoda-egylet kezében volt megfelelt ugyan a kívánalmaknak, mert a törvényakkor még nem kényszerítette a gyermekeket az óvodába járásra, mióta azonban az óvoda fennáll, már megugrasszorse lett a növendékek száma; s a szülők kívánatai az óvodával szemben is gyarapodtak s az óvoda még mindig csak

régi. Az óvoda nemcsak helyszüke és egyéb más a aki hiba miatt nem felel meg a czélnak, hanem egészségi szempontokból is állapota tarthatatlan.

A mi pedig az állami iskolát illeti, ott is a ténynek teljesen megfelelően referált a cikkirő. A zsufolóság megtelt tanteremben a tanítás lehetetlen, gyermek-gyermek hátán ül s a cikkirő teljes igazsága szerint, ha még egy gyermek jön, már csak a tanító fején találhat helyet. Ezt mi sem igazolja jobban mint állami iskolagondnokság, mely tudtunkkal már két ízben találta szükségessnek és folyamodott is egy ötödik tanerő alkalmazásért, de eredménytelenül.

Most, mikor már körminkre ég tanügyünk tarthatatlan állapota, önkénytelenül is kérdezzük: ki alkalmazzon elegendő tanerőt Muraszombatban, az állam, vagy a felekezeti? Mi minden habozás nélkül ki mondjuk, hogy az állam. Mert azzal, hogy az állam Muraszombatban iskolát állított gyengítette a felekezeteket s megakasztotta a felekezeteket tanügyük fejlesztésében. Az állam tehát hivatva van, hogy iskoláját fejlessze a szükséges tanerőket alkalmazza, s így népnevelés ügyét első sorban is istápolja.

Reméljük, hogy ezen tanügyi állapotok mielőbb megszűnnek az által, hogy az állam még a folyó tanév alatt alkalmazni fogja az ötödik annyira szükséges tanerőt.

Hisszük ezt annál is inkább, mert ha Muraszombat ezen az exponált vidéken vezérszeptet vinni hivatva van kell hogy kifogástalan legyen s hogy mintaképül szolgáljon a többinek, jó példával kell előljárnia.

Tizenket forintos buzaárak.

Tizenöt évvel ezelőt, 1881-ben jévezett a budapesti börze olyan magas buza árakat, a minőket jegyez most. Ez időtől kezdve azután folytonosan csökkentek az árak, míg végre 1895-ben érték el a minimumot a midőn az árak 6 forint 86 krajczár csökkentek le. Nem csoda, ha e hosszú tizenöt év alatt a gazda-osztály eljutott a kétségbeesésig sőt nagyon sokan a tönk széléig, mert mezőgazdasági jöterményüket a buzát, semmivel sem lehet pótolni: itt-ott megterem a cukorrépa, a cikória, a len stb. melyek kárpotólják némileg a gazdát a buza alacsony ára esetén is, de ország-szerte a buza alacsony árát semmivel sem lehet pótolni. Most aztan fellelegzen-e, a gazdaközönség, ha volna mit eladnia: sajnos a magas buzaárakból valami igen nagy haszna a gazdának: ez idén sincs, mert köztudomásu, hogy ország-szerte nagyon kevés helyen kielégítő a termés, legtöbb helyen azonban a közepesnek alig fele. Gyenge termésünk mellett azonban mégis, valóságos szerencse, a buza árak ily nem is remélt mérvben emelkedése, a mennyiben a csaknem kétszeres árak mellett bevételünk semmi esetre sem fognak apadni.

Aligha vonja valaki kétségbe, hogy a buzaárak ily rohamos emelkedésének egyedüli oka a világ buzakészleteinek megapadása, s a csaknem világszerte mutatkozó igen silány termés. Már a

A „Muraszombat és Vidéke“ tárcája.

Gárdos, a méregember.

Az elmult héten boldog volt, akinek jegye volt az Alkotmány-utcai törvényházba. Plüshe, báronyba öltözött delnök versenyre törték magukat az esküszéki terembe, a hol a hitvesgyilkos mérnök szenzációs bűnügyét tárgyalták.

Én a tárgyalás második napján 97 kilométer utat tettem, hogy a legujabb s mondhatom páratlan kriminális esetet meghallgassam s mondhatom egész lemondással vieszautazhattam volna, ha Nagyváradon nem újságrakodtam, a hol megismerkedtem Gentliou most budapesti ügyészszel, a ki szintén nehezen bevezetett a tárgyalás terembe. S mondhatom, attól a pillanattól kezdve és mint beléptem, idegemem lefoglalta ez a sötét bűndráma. Gárdos, morium, betegágyas asszony, bűnös szerelem, igazság és kétely dulták ügyamat. A levegő forró és a Kratzmann üvegein beszűrődő tény szinte bántja a szemet.

A vádlott határozottan ellenszenves. Ha ez arczot vizsgálom, szivemben kész az ítélet, hogy ő emészette el az asszonyt. Szerencséjére azonban Gárdosnak nem a szív íté, hanem az ész. S aztán

szerencsére nem a hallgatóság íté, hanem a bizonyítékok mérlegelésével a bírő. A vádlott esodálatos éberséget tanusít. Védőjét maga látja el kérdőpontokkal s időnkint fehér papír szeleteket nyujt föl hozzá. Ha egy-egy mentő tanu vall, felszólal Baumgartenhez, a vád képviselőjéhez.

No, lássa! — és mikor ez egy megretést és elesítettát parancsoló kézmozdulattal hallgatásra inti, a melle-től ülő fegyőrnek magyarazza ártatlanságát, aki bambán tekint maga elé és bizonynyal azon jár a gondolata, vajjon mikor veszik őt elő? A gyönyörtlen faragott előnké pulpiensen ül a bíróság. hátterben a király márványszobra. Középen a kopasz Eördogh András, akinek különösen a jogászok dicserik genialitását, hanem a vád is kiváló kezekre bízott, dr. Baumgarten Izidorére. A napokra terjedő tárgyalás a sápadt embert kegyetlenül megviselte, de azért nem lankadt éberségében és jól előkészített védekezési módot az ő érdes, logikus kérdései zavarják. Mondjuk, az igazságérzet szenvedélyével, egész becsavgyát abba helyezi, hogy Gárdost az előre megontolt hitvesgyilkosság büntetőben elítéltesse. Szótárában nem foglalnak helyet a szalonember finom szólásformái s ahogyan Gárdost megszólítja, világos érzékeltetése annak, hogy ő meg van győződve, ni-ként egy megrögött gonoszfevel beszél. Ki ne

ismerné legalább hírből Friedmann Bernátot az eszlári védőt. Az újabb időben ketten ő, meg Eötvös Károly osztoznak a Magyarországon felöltő világhírű bűnpörökben. Friedmann középtermetű galambőz férfiú, aránytalanul kicsi fejjel, amelybe bűmálatok sok ész szorult. A bizonyítási eljárás során azonban sem ő nála, sem a királyi ügyész-nél valami nagy elokvenciát nem találtam. Hagyják erejüket a végtárgyalásra.

Az áldozat édes anyja Terencsákné semmitmondó alak. Vak gyűlölete sokkal régiebb keletű a veje iránt, mint ennek házassága. És ez a gyűlölet a maga tulhajtásával kedvező is a vádlottra. A tanuk egy része kedélyes alak, felvonulásuk a bűndráma enyhébb, vidámabb jelenetei. Ők a komikus elem.

A közönség kétféle. Egy kisebb rész, mely hely bent van s egy nagyobb rész, a kiszivárgó hirmorzsákon, meg a fantázián hízaladók ezreire mondó külső közönségre, mely egész nap meg nem mondul s oly konok, hogy akár az akasztófaig kívárná a rémes bűnpört. Itt alakul meg az a sajtószertű börze, melyen melegelő határok csinálják, meg mellékérszleteiket, elítélik a Gárdost, vagy sem? Egy másik koloniában már csak a feyházi időre fogadnak. A tárgyalás második napján az a

mult évben Indiának igen silány, Amerikának sem a legjobb termése volt, s így már akkor előre látható volt az árak emelkedése. Ez évben tudvalegileg Európaszerte silány a termés, s a többi világrégezetben sem kielégítő az eredmény, s ezen körülményből kifolyólag emelkednek az árak, a mely emelkedés ha nem is lesz allandó, a mint-hogy a végtelenen nem is emelkedhetnek az árak, de biztosítanak legalább a rohamos visszaesés ellen. A buza készletek oly módon megfognak jövő aratásig apadni, hogy felhalmozódás egy könnyen jó termés esetén sem fog ismét beállni, s így csaknem bizonyosra vehető, hogy oly alacsony árakat, a minőknek mostanában láttuk, vagy egyáltalán nem érünk meg többé, vagy csak a messze jövőben.

A jelenlegi magas árak arra biztatják a gazdát, hogy beleakasztva ekéjét földjébe, szántson fel minél többet, s vessen el annyi búzát, s mennyit csak lehet. Ez volna azonban a leghelytelenebb eljárás, mert ezáltal kiközzententé egyrészt gazdaságot egyensúlyából, másrészt pedig ha világszerte sokan cselekednének így, a beálló túlprodukczió következtében az árak ismét rohamosan esnének. Vessünk be búzával csak akkora területet ez idén is mint a mekkorát bevetettünk eddig, de a területet azután készítsük elő úgy, hogy kedvező esetben a lehető legnagyobb b termést nyerhessük.

A jövő termés biztosítására három irányban kell törekvényt kifejtenünk; nevezetesen: talajunkat meg kell növelni a lehető legjobb termőképességet fokozandó el kell látnunk elegendő trágyával, végül a lehető legtisztább, legjobb minőségű vetőmagot kell alkalmaznunk.

A szántást illetőleg a következők jögyezendők meg. Ha a búzának repeze, zabos bükköny vagy más korán lekerülő növény volt az előveteménye, annak tarlója mihamarabb s aképen feltörendő, hogy a gyommagvak ilyen módon a talajba kerülve mihamarabb kicsirázzanak. A sekély feltörést egy mély keverő szántás kövesse, mialt nem csak a talaj porhanyittatik, de a kikelt gyomok is elpusztulnak. Végül a vetést megelőzőleg egy héttel középnyelvet vető zántás adandó a talajnak.

A talajnak ily módoni megművelése mellett a trágyázás igen fontos kérdés. Nyáron istálló trágyát alkalmazni nem szokásos, de közvetlen buza alá nem is célszerű, mert magas lényen tartalmánál fogva a buza megdőlésére vezet; ezért szokás mindenkor az elővetemény pl. zabos bükköny alá trágyázni. Az új kísérletek azonban határozottan azt bizonyítják, hogy olyan talajokon is, amelyek az elővetemény alá trágyázva volt, a szuperfoszfát lényegesen fokozza a termést. Bizonyos hogy egy métermázsza szuperfoszfát legalább ugyanolyan mennyiségű terméstöbbletet ad, de az eseteknek legalább fele részében $\frac{2}{3}$ -szor sőt többször olyan súlyu terméstöbbletet. Fontos momentum ez különösen ma a mikor a szuperfoszfát igen olcsó: $\frac{3}{2}$ — $4\frac{1}{2}$ forint métermázsánként, ellenben a buza igen drága. Az alkalmazott szu-

perfoszfát ára legalább háromszorosan térül meg a mai árszintyok mellett. Kat. holdanként 1— $1\frac{1}{2}$ métermázsza szuperfoszfátot alkalmazhatunk, és pedig a vetőszántás előtt szórva ezt el.

Kiváló gondot kell azután fordítanunk a mag jóságára, csirakétségére és tisztaságára. Oly vidékeken, hol kevés a csapadék, legjobban ajánlható a tisztavideki, a bányási buza vetőmagul; ellenben csapadékos vidékeken nagyobb hozamot érhetünk el a piros magu német búzával. Köztudomásu dolog, hogy a megváltoztatás is kedvező befolyással van a termés eredményre, miért is ne mulassuk el időközönként magot cserélni. A páczolás is fontos dolog, amelynek gyakorlatában a magyar gazda községesség különben eléggé benne van.

Ezek volnának szem előtt tartandók most az őszi vetés megkezdése előtt. A már kikelt buza további ápolásáról más alkalommal.

Hírek.

— **1848. márczius idusának 50 éves évfordulóján.** Örömmel hozzuk a hírt, hogy a muraszombati dalárda vette kezébe 1848. márczius 15-ike 50 éves évfordulója megünneplésének rendezését. Hiszünk, hogy minél előbb megkezdődnek az előkészületek, s városunk minden egylete részt fog venni a tünemény minél impozánsabbá tételében.

— **Az alsó-lendvai mandátum.** Az alsó-lendvai megtamadott mandátum ügyében, a képviselőház nyolczadik bíráló bizottsága f. hó 17-én, hétfőn jött össze hogy Marsofszky Endre alsó-lendvai képviselőségének vizsgálatára vonatkozó jelentést átvége.

— **A muraszombati dal- és zene-egylet** folyó hó 16-án tartotta évi rendes közgyűlést, — melyen első sorban felolvasottatta Muraszombati időközben eltávozott Csorna Jenő t. főszolgabíró elnöknek az egylet alelnökéhez intézett levele, melyben az elnökségről lemond, — alelnök a közgyűlés határozatképességét constálván elrendeli a szavazást, melynek eredménye lett; megválasztották: elnöknek: dr. Khál Elek, alelnöknek: Metzker Mátyas, titkárnak: Tóth Miklós, pénztárnoknak: Ratkohl Tivadar. I. karmesternek: Csizsár János, II. karmesternek: Mártony László, ügyészek: Alajos Sándor, szertárnoknak: Wacha József. A választmányba: Pollák Pongrácz, Török Ernő, dr. Czipott Zoltán, Faschinger Győző, Takács R. István, Böles Béla, Kovács István, Gáspár Ferenc, Meixner Mátyas, és Heissig Ferenc. Ezután átvizsgáltatván a pénztár, a választmány annak kedvező állását tudomásul vette, — végül Csorna Jenő volt elnöknek az egylet felvirágoztatása körül szerzett érdemeit jegyzőkönyvben rendelt megörökíteni s egyben Csizsár János volt ideiglenes karmesternek és a működő tagoknak, kik idét és fáradságot nem kímelve mindig rendelkezésére állottak az ügy vizsgálatának — elismerését és köszönetét nyilvánította s elhatározta még a közgyűlés, hogy a folyó év márczius hó 15 napját a muraszombati casino egylettel karöltve fogja megünnepleni s a czéllal az elnökség megbízott, hogy magát e casino elnökségével tegye érintkezésbe. Az egylet gyakorló helyisége kérdésének végleges megoldását illetőleg egy bizottságot küldött ki, melynek feladata leendő oly célszerű helyiség bérbétele tekintetében a folyó évi július hó 1-éig intézkedni. Ezután a jegyzőkönyv hiteltelisére dr. Czipott Zoltán és Faschinger Győző urak felkérvén, a jelen voltak az elnök lelkes eljenzése mellett szétosztottak.

— **Novai takarékpénztár.** Gróf Bathhány Zsigmond kezdeményezésére Nován takarékpénztár és segély-egylet alapítására élénk mozgalom indult meg. Az elszigetelt Nova és vidéke polgárságának nagy jótémény lesz az intézet, mert a távolos Zala-Egerszeg és Alsó-Lendva egész napi járóföld, de különösen első időben a rossz utakon alig megközelíthető. A polgárság nagy örömmel vette a hírt és az eszme megpendítője írt erőszakkal bizalommal viseltetik.

— **Domino-estély.** A muraszombati casino könyvtára javára 1898. évi február hó 5-én a Dobrai-féle vendéglő nagyteremben zártkörű táncszállal összekötött domino-estélyt rendez a rendezőség. Belépői díj: személyenkint 1 frt 50 kr., családjegy 3 személyre 3 frt, azontul 5 frt. Felülfizetéseks közszónettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté osti 9 órakor Kérjük a t. hölgyeket világszorosán díomióban megjeleni, mely álarccsal együtt Stadler Zsigmond szombathelyi kereskedőnél kapható. Mértékül elégséges a hát hozsázkodni derékig és deréktól aljig való megjelölése. Dominó és álarccs ára 5 frt. — Rendezők: Dr. Czipott Zoltán, r. b. elnök. Berke Győző, Beéry István, Bodnár András, Böles Béla, Csögény Béla, Faschinger Győző, Fehér Sámú, Füst Odón, Dr. Geiger Vilmos, Geiger Athur, Heissig Ferenc, ifj. Horváth Pál, Kiss Elemér, Dr. Khál Elek, Kleiner József, Kovács István, Metzker Mátyas, ifj. Most Rezső, Pollák Pongrácz, Ratkohl Tivadar, Simon József, Sinkovich Kálmán, Sinkovich Elek, Vratarics János.

— **Terjed a trachoma.** A megyei főorvosnak a közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén előterjesztett jelentése szerint az elmúlt december hóban a trachoma-betegek száma jelentékeny szápadást tüntet fel. A szent-guthárdi járásban, a muraszombati járással határos községekben az elmúlt hóban az összes lakosságra kiterjedő szemvizsgálatok tartattak s az alkalommal 10 községben 40 trachomás és 12 trachomagyanus eset találtatott. Ezek közül 30 eset régi és már évek előtti gyógykezeléssel, tehát ragályoságukat elvesztették; a többiek új esetek és rendszeres orvosi gyógykezelést igényelnek. Tekintettel arra, hogy a betegek lakóhelyei a muraszombati járás végközébe, ahol dr. Szilárd trachoma-járvány-orvos rendező állomással bír, közel vannak, ez okból valamennyien gyógykezelést végezzen ezen járvány-orvoshoz utasítattak. Egyébiránt az óvintézkedések és az ellenőrzés szigorú keresztvételére minden hatósági intézkedés megtétetett. Azon községek, melyekben ezen trachomás betegek találtattak, a következők: Szt.-Mátyas, F.-Szőlők, Magasfok, Liba, Tanka, F.-Strázsa, Kerkafó, Ritkaháza, Marokré és Dobra.

— **Sport.** Ismét van öröm. A hosszú langyas időt felváltotta a kemény és kiméletlen hideg. A víz ismét jéggá vált. Fiatalságunk daczolja az erős hideggel rendszeren ellátogat delúntani örökben a jégpályára. Itt egymással versenyezve siklanak végig a jégen. S ha itt-ott potog is valaki, az nekik csak egy kis szórakozás okoz. Ugy látszik használ is nekik a sport, mert mire hazatérnek, oly pirosak akár a pünkösdi róza. A jég nem a legjobb, sőt helyenkint még veszélyes is. Első — második hely —?? Hiába még mindig gyenge a jég. Fialat a jégmestere, előlvadt alatt a jég.

— **Tanító hiány.** A mi előre látható volt be is következett. Pinka Mindszent a folyó hóban ön álló kántortanítói állásra pályázatot hirdetett. A választási napon össze jött az ottani róm. kath. iskolaszék tanító választásra, de legnagyobb sajnálatára konstátálnia kellett hogy a pinka-mindszent kántortanítói állomásként egyetlen egy pályázó sem jelentkezett. Az iskolaszék a választás helyett elhatározta, miután tanító kell, hogy a díjazást nagyobb összeggel javítani fogja. (Ha már önálló állásra sem jelentkezik senki, mi lesz akkor a többi tanítói állásokkal? A mint eddig is, betöltlenek maradnak.) (Szerk.)

— **Kérelem.** A muraszombati jót. ker. nőegyesület kéri az igen tisztelt "közönséget, kegyeskedjék a növegyelt népkönyvháza részére szives adományokat küldeni. Bármily csekély adományt a légmélyebb hálával fogad az egyesület.

— **Uj állami iskola.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter kiltatásba helyezte, hogy 1899. évfolyamú Dombóvár községben áll. isk.öt állíttat fel.

— **A névmagyarosítás** ügyében vármegyénk főispánja megkeresést intézett az állami hivatalok és hatóságok főnökeihez, melyben felkéri ezeket, hogy a névmagyarosítást saját körükben bizalmasan, de nem hivatalos uton segítsek elő.

mentés volt a favorit, de helyre (börtönre) fogadások is mentek. Bent az emelvényes nézőterem igen disztignált. Grófnék, sőt egy miniszterné is volt a tárgyalás másnapján. Jogászok, orvosok és különösen színesek vannak sokan. Ditrói és Császár még jegyeznek is. Arról nem is beszéltek, hogy kevés volt az újságírói asztal, hol a törvényészeki rovatvezetők elci, Balázs Ignác, Gutcsu és mások és mások ültek. Kissé kellemetlen is rám a a vidéki emberre, de rettenetesen bosszant a közönség magatartása. Lépten nyomon elarúlja, hogy nevetni jött s a legkisebb alkalmat derülten kiskéri.

Mindenestre kor és kortinet az, hogy magok az újságok többlet irnak ma Gárdosról, mintannak idején Toldy szerelméről, mikor az ősz poeta tizenhat évi hallgatás után a remekkiadta Gárdos megmutatta mint szerzhett valaki tüneményt gyorsan nevet.

— **Sorozás.** A katonaiállítás az egyes járásközpontok a következő napokra tüzeltet ki: Kis-Czell márcz. 2—5; Sárvár márcz. 7—10.; Kőszeg város márcz. 12., a községi járásban márcz. 14—16.; Vasvár: márcz. 18., 19., 21., 22.; Németújvár: márcz. 24., 26., 28.; 29., 30.; Felső-Eőr: márcz. 31., april 1., 2., 4., 5., 6.; Szent-Gotthárd: april 13., 14., 15., 16., 18., 19.; Muraszombat: april 22., 23., 25., 26., 27., 28.; Körmend: márcz. 14., 15., 16., Szombathely város: márcz. 18., 19., Szombathely vidéke: márcz. 21., 22., 23., 24.

— **Az új lajstrom-rendszer elsajátítása** czéljából, melynek czélja a bíróságok ügykezelésének egyszerűsítése s mely május 1-én fog életbe lépni, az igazságügyminiszterium kebelében két 8-8 napig tanfolyamot fognak rendezni, melyen mind-egyik törvényszéktől egy-egy kiküldött vesz részt, a kik azután a törvényszék területén levő járás-bíróságok személyzetét fogják betanítani. Az első tanfolyam február 3-án, a második február 14-én kezdődik.

— **A kivándorlás ellen.** A belügyminiszter a kivándorlás ügynépekkel üzemelnek megállítására czéljából körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, amelyben felhívja figyelmüket, hogy a kivándorlási ügyökök üzemeltetése gátolják meg, az ügyököket nyomon közik s a legszigorubb meg-torló eljárást indítsák meg ellenük.

— **Szerencsétlen felülés.** Tragikus véget ért a napokban egy tyukászegény, ki rendszerint a hegyháton szedgette össze a fölös csirkéket és tojásokat. Hoffmann János ugyanis Lakhegy és Andrásfa közti dombról ereszkedett le meglehetősen telt katórczavál és hordajával. A szekér elé egy békés vén szürke volt fogva, melynek járásában úgy látszik nem eléggé bizott, s a sötétes alkonyatban maga is azon volt, hogy a rossz uton szerelőnek egyszemély, fenntartsa. A dűlős minden vigyázat mellett is bekövetkezett. Reggelre két találták a szerencsétlen saját szekerére alatt halva Irtózatok kinokt kellett a szegénynek kiállni, mert a szekérodal a derekát szorította a földre, feje és lábai szabadon maradtak s halálküszömlé-nébe lészelte egész árkat kapart megszabadítására. A békés szürke is megunta egész éjjel a csendes álldogálást, reggelre már minden szerszámát összehajította. A szekér tartalma is nagybörzst tönkre ment. Tyukok, csirkék elszabadultak, tojások öszszeszedtek. Az agyonzúzott tyukászt nagy rész-vel meglőtt temették el Andrásfán.

— **Közrekerült tolvaj.** Koszék Károly bellatínczi csavargó család még 1896. évben gaz-pajótt, Szedlacins Balázs eskortmányi lakóskól pénzét és ruhaneműt lopott és tette elkövetése után ismeretlen helyeken rejtőzött, azonban december 30-án nevezett Regedón elfogták és az ottani járásbíróságnak átadták.

— **Pósta és távirat kézi tarifa** jelent meg Havlin Vilmos (Budapest, pósta-és távirat-igazgatóság) kiadásában, mely jól kezelhető ke-mény papírra nyomtatva tartalmazza az összes európai díjszabásokat oly módon csoportosítva, hogy a nagyközönség mindennemű postaküldemé-nyét maga meg tudja jászhatja, s így előre már tájékozva van mennyibe kerül a küldemény további díja, Megrendelhető bármely pósta és távirat hivatalnál, vagy a kiadónál. Ára 25 kr., mely összeg beklédése után bárhová bérmentve küldetik meg.

— **Késelés az éjszakában.** F. hó 9-én éjjel Zsóhá Ferencz, Zsóhá János, Zsóhá József és Fartek István kuzmai lakosok a falu korcsma-jában mulatozás közben Zrim István és Kullár Mátyás ugyanottani lakosokkal öszszeszezték és mint rendesen, a gyengébbek húzták a rövidebbet. Amig ugyanis előbbieket sértetlenül hagyták el a herczert, addig utóbbiak egyenkint olyan szurásokat szedvedtek, hogy 15—15 napig az ágyat fogják nyomni. És végül, mint rendesen, az ügy a bíróság elé fog kerülni.

— **Halálós esés.** Sinkécz János zsidahégyi lakós a napokban a zsidahégyi erdőn az száraz ágakat tördelt, vigyázatlanságból leesett a fáról s életveszélyes sérüléseket szenvedett, minek követ-keztén f. hó 14-én meg is halt.

— **Tüzeset.** Fartély Ferencz bokrácsi lakós kárára folyó hó 17-én délelőtt 10 órakor pénzé és présháza kigyulladt s úgy az mint az ott elho-lyezve volt hordók szőlőkarók és takarmány nem különben a teljesen felszerelt prés légeget az ösz-szes kára mintegy 100 forint — Biztosítva nem volt. A tűz mikénti keletkezése eddig ismeretlen.

— **A kormányhozható golyó.** Dr. Schenk szenzációs felfedezése, természetesen kiröppenesé-nek pillanata óta lázasan foglalkoztatja a közönsé- get is nemcsak, hanem az orvosokat is. A köz-önség persze várja a nagyjelentőségű felfedezés tudományos kifejlesztését, a tudós professzorok pedig a hozzájuk intézett kérdésekre legnagyobb részt határozatlan feleleteket adnak.

— **Távírat az égből.** Nem régebben halt meg Londonban egy Spurgeon nevű férfi, ki azon kétszáz feleletet egyikében, melyek az anglikán egyház kebelében keltek, előkelő szerepet játszott. Elvrosokai s ismerősei közül némelyek nagyon is tulbeszültek erejeit, mások azonban ellenkező nézetet vallottak fölé. Családjá a hal- lottas ház kapujára a következő haláljelzést füg-gesztette ki: „Sir Spurgeon ma reggel 11 óra- kor a meunországba szállt föl.“ Ezt olvasta egy élez a kópé a következő sorokat írta alá: „Távírat a meunországból: Délután 4 órakor Spurgeon még nem érkezett meg. Az aggodalom igen nagy.“

— **Birtokeladás.** Kapcza községben, Alsó-Lendva mellett 24 magyar hold, jómódiságú szántó-föld, rét és egy hold közöserdő. Rövebb felvilá-gosítást ad a szerkesztőség.

Irodalom.

A király egy magyar könyvről. Szmol- lény Nándor és Liptai Károly szegedi hírlapírók, a „Magyarország Északi Éve“ ez. historiai nagy munka íróit szép kitüntetés érte. Munkájukat, mely az ezredik évi események egyetlen nagyza-bású történeti forrásunkja, — a király legke- gyelmesebben elfogadta, családi hitbizományi könyv-tárába elhelyezte az az írónak legmagasabb köszö- netet nyújtotta a hazafias munka felajánlását. A nagy munka írói bizonyára a legszebb jutalmu- kat találták a királyi elismerésben. — A nagy munkát Wlassics Gyula dr. kultuszminiszter is ajánlotta beszerzésre a hazai iskoláknak a Buda- pest fő- és székváros már be is szerezte ösz- szes községi iskolái részére.

Kedvezmény lapunk t előfizetőinek. A mai viszonyok között, midőn a hölgyek és gyer- mekek öltözékének házilag való elkészítése a ház- tartás pénzügyi viszonyainak egyszemélyesítéséhez lényegesen hozzájárul, csaknem nélkülözhetetlen a családban egy erre vonatkozó egyszerű útmutató és tanácsadó. Mi is lehetne ez más, mint egy szak- szerűen szerkesztett, jó divatlap. Azt hisszük, ke- llemes szolgálatot teszünk lapunk t előfizetőinek, midőn sikerült Király Jánossal, a legregőbb magyar divatlap szerkesztő-kiadóival oly egyzségre lép- nünk, hogy lapját a Budapesti Bazárt, mely 1898. január hó 1-én harminckilencedik évfolyamába lép, lapunk t előfizetőinek kedvezményes áron megszereztük. A Budapesti Bazár havonta kétszer megjelenő szépirodalmi divatlap; minden számában számos ábrán mutatja be a legújabb hölgy- és gyermekdivatot, a legújabb kézimunkákat, minden- kor szem előtt tartva a czelszerűséget, az elegáns egyszerűséget, gondosan kerülve az oklatan címő- t és a czéltalan cifrázkodást. A öltözékek ki- szabásához természetes nagyságból rajzolt szabás- minta-íveket nyújt s negyedévenként egy-egy gyö- nyörűen színezett aquarell-divatlepet is ad. A Bu- dapesti Bazárhoz mellékelte szépirodalmi részen regényeket, tárczákat és költeményeket közöl, meg- emlékeztvén a fővárosi élet mozzanatairól is. La- punk t előfizetői, ha a Budapesti Bazárt is meg- rendelik, egy divatlap birtoklása mellett minden más szépirodalmi folyóirat járatását mellőztetik. A Budapesti Bazár negyedévi előfizetési ára 1 ft 50 kr. Lapunk t előfizetői a Budapesti Bazárt negyedévenként 1 forint előfizetési árral rendel- hetik meg. Midőn a most kezdődő január-márczusi negyede az előfizetést megnyitjuk, tisztelettel kér-

jük lapunk t előfizetőit, hogy az előfizetési pén- zeket hozzánk beküldeni sziveskedjenek, hogy kellő időben intézkedhessünk, a Budapesti Bazárt b. címűnkre azonnal megindíthassuk. Lapunk t elő- fizetőinek b. figyelmét ez általunk nyújtott ked- vezményre ismételten felhívja vagyunk. Kiténő tisztelettel Willinger Károly szerkesztő. A hívó az előfizetési díjak is küldendőek.

1848* hatodik és hetedik füzet. Egyszerre két füzetet kaptunk most Jókai, Bróly, Rakosi pompás vállalatából az „1848*-ból, a ha- todikát és hetediket. Fegyversattogás és trombita hang üti meg füleinket, ha ezeket a képeket néz- kük. Megragad az időh hangulata, az a lelkes, na- ty érzés, mely akora kebleket tudott betölteni mint a Petőfi Lelkeseséről nagy idők! A mai kor gyermeke szomorgó kegyelettel gondol a nagy alakokra és mélyen felsóhajt: miért nem adott azokkal egy korban élni. Az Unió hőseinek korában, amikor Szász Károly a világtörténet könyvével kezében vitta harezát a háborgó nem- zetségekkel; föltámadt az ellenség tengerre, de egy napon csendesül a vihar, a kolozsvári piaczon ki- bomlik a magyar trikolór, mint a szivárvány a vihar után és elcsendesül egy pillanatra minden; csend, — béke. — Mért adott élnünk a boldog korban, midőn Pozsonyban a magyar szel- len kezdte bontogatni szárnyait, mikor aztán Pestre költözött az országgyűlés. Egyszerű terem volt a képviselők tanácsa, ők az alakok voltak fényesek. A vidág szerény természetén egymástól nagyserű események játszódtak le. Ma még Kossuth beszéde hangzik, a visszhang „Megadjuk“ ott kiált rá százak ajakáról; lent a határszelen véres harc folyik, jönnek a szerbek. Ma még készülődnek, egy hét múlva ide-toppannak, két hét múlva mindenükből kifosz- tottak; egy hónap múlva Kossuth szózata harca hívja e népet, nyomában megterem a népfelkélés, megmepesülnek a magyar táborok s mához másfél hónapra már takarodik kifelé az ellen, azt keresi hők közelében az osztrák határ. Dicsőséges, fenséges nagy idők, jól járt, aki bemetek élt, boldog, aki rátkot visszaemlékezhet, áldulak, akik nagy tettei- delt öszszgyűjték, új életre keltik, örökre hagyják az utókorok. A díszmü valóban ezt teszi. Ugy lát- szik, a szerkesztők és kiadók nemcsak ígérőket váltják be, hanem még sokkal többet tesznek. 1200 képet ígérték, egy úgy látszik, annál jóval többet adnak. Teszik ezt halálból a közönség iránt, mely e művet oly jól megérdemelt pártfogásában részesíti. A gazdagabb tartalom nem változtat a mű árán. Az egész nagy kötet ára 9 forint, és díszkötésben 12 ft lesz; egy füzet ára 30 kr. Megjelenik a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság kiadásában.

Szerkesztői üzenetek.

H. B. Hatvan. Régen várom már értesítéseteket, de nem jön. Miért késik? Értésites egy uttal hogy- létezől! Szervusz!

Ö. Igen ő az, kiért annyi álmatlan éjszakákat tölt. Bizék csak jövő titkában, mert a mi még el nem zúlt még mindig jöhet. Csak türelem!

Munkatársnak. Azt már még sem hiszem, hogy a tintának végére jár valna, és ha igen, szolgálok egy jó tanácsal. Tessék czeruzával írni! Ha nincsen pe, ló, akkor a fakó is jó.

H. K. Nem mondhatom meg, mert ez a baj nagyobb sértése volna a szerkesztői titoktartásnak.

Cz. Battaynd. Beesés értesítések a legnagyobb közönléket vettem. Kérjük máskor is. Üdvözlöt.

G. J. Nagy-Kanizsa. Kéziratait megbrátam, mi roppant szerelmes szívre vall, nem közölhetők. Tessék nyugtobbban lenni, és a nimszabály okát figyelemre venni. Üdvözöljük.

Nyiltsr.)

*) Az e rovat alatt közlőtekért nem vállal el felelősséget szerkesztő.

Menyasszonyruha-selyem 65 krtól 14 ft 65 krig metereként, — valamint fekete, fehér, színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 ft 65 krig metereként, — a legdivatosabb szíves, szin és mintázatban Privát fogyasztóknak postabér és vámentesen valamint hazoz szállítva, — mintákat pedig postafordultalval küldenek: Henneberg G. selyemgyárai (es. és kir. udvarszállító) Zürichben. — Magyar levelezés. Svájcba ketszere levélbelyeg ragasztandó. 6.

